

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLXXVII. ad annum DXC.

Parisiis, 1644

Capitvla.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15221

CAPITVLA.

ANNO
CHRISTI
189.

I.

POST damnationem hæresis Arianæ, & fidei sanctæ catholicæ expositionem, hoc sanctum præcipit Concilium, vt quia in nonnullis vel hæresis vel gentilitatis necessitatibus per Hispaniarum ecclesias canonicus prætermisus est ordo, dum & licentia abundaret transgrediendi, & disciplinæ optio negaretur: dumque omnis excessus hæresis foeretur patrocínio, vt abundantiam mali temperet districtio disciplinæ; pace ecclesiæ Christi misericordia reparata, omne quod priscorum Canonum auctoritas prohibet, sit resurgente disciplina inhibendum, & agatur omne quod præcipit fieri: maneant in suo vigore Conciliorum omnium constituta, simul & synodica sanctorum præsulum Romanorum epistolæ: nullus deinceps ad promerendos honores ecclesiasticos contra vetita Canonum aspi-ret indignus; nihil ex hoc fiat, quod sancti patres Spiritu Dei pleni sanxerunt debere non fieri: & qui præsumperit, seueritate priorum Canonum distringatur.

* abun-
dantiam
mali tem-
perat,
proculd-
fer disti-
ctio di-
sciplinæ.
Atque
pace* Cano-
num in-
stituta

II.

Pro reuerentia sanctissimæ fidei, & propter corroborandas hominum inualidas mentes, consultu piissimi & gloriosissimi domini nostri Reccaredi regis, sancta constituit Synodus, vt per omnes ecclesias Hispaniæ, vel Gallæciæ, secundum formam orientalium ecclesiarum Concilii Constantinopolitani, hoc est, centum quinquaginta episcoporum

ANNO
 CHRISTI
 589.
 * prædi-
 cetur ;

symbolum fidei recitetur; vt priusquam dominica
 dicatur oratio, voce clara a populo * decantetur ;
 quo & fides vera manifestum testimonium habeat,
 & ad Christi corpus & sanguinem prælibandum
 pectora populorum fide purificata accedant.

III.

Hæc sancta Synodus nulli episcoporum licen-
 tiam tribuit res alienare ecclesiæ, quoniam & anti-
 quioribus Canonibus prohibetur. Si quid vero
 quod vtilitatem non grauet ecclesiæ, pro suffragio
 monachorum, vel ecclesiis ad suam parochiam
 * pertinentibus dederunt, firmum maneat. Pere-
 grinorum vero vel clericorum & egenorum neces-
 sitati, saluo iure ecclesiæ, præstare permittantur,
 pro tempore, quo potuerint.

12. q. 2. Sine
 exceptione.
 Decr. Iuo.
 p. 3. c. 167.

* pertinē-
 tium de-
 derit,

IV.

Si episcopus vnam de * parochianis ecclesiis suis
 monasterium dicare voluerit, vt in eaⁿ monacho-
 rum regulariter congregatio viuat, hoc de consen-
 su Concilii sui habeat licentiam faciendi; qui etiam
 si de rebus ecclesiæ pro eorum substantia aliquid,
 quod detrimentum ecclesiæ non exhibet, eidem
 loco donauerit, sit stabile. Rei enim bonæ statuen-
 dæ sanctum Concilium dat assensum.

12. quest. 1.
 Si episco-
 pus. Decr.
 Iuo. p. 3. c.
 168.

* paroc-
 cianis

V.

° Compertum est a sancto Concilio, episcopos,
 presbyteros, & diaconos venientes ex hæresi, car-
 nali adhuc desiderio vxoribus copulari. Ne ergo de
 cetero fiat, hoc præcipitur, quod & prioribus Ca-
 nonibus * terminatur, vt non liceat eis viuere libi-
 dinosa societate; sed manente inter eos * fide coniu-

* confi-
 netur,

* lege

ANNO
CHRISTI
589.

gali, communem vtilitatem habeant, & non sub vno conclavi maneant: & certe si suffragatur virtus, in aliam domum suam vxorem faciat habitare; vt castitas & apud Deum & homines habeat testimonium bonum. Si quis vero post hanc conventionem obscæne cum vxore elegerit viuere, * vt lector habeatur. Qui vero semper sub Canone ecclesiastico iacuerunt, si contra veterum imperata in suis cellulis, mulierum, quæ infamem suspicionem possunt generare, consortium habuerint, illi canonicè quidem distringantur, mulieres vero ipsæ ab episcopis venumdatæ, precium ipsum pauperibus erogetur.

* vt nec
lector, ad
vt neglector

VI.

12. q. 2. de libertis.

De libertis autem * id Dei præcipiunt sacerdotes, vt si qui ab episcopis facti sunt secundum modum quo Canones antiqui dant licentiam, sint liberi; & tamen a patrociniò ecclesiæ tam ipsi, quam ab eis progeniti non recedant. Ab aliis quoque libertati traditi, & ecclesiis cõmendati, * patrociniò episcopali regantur, a principe hoc episcopus postulet.

* hoc præcipi S. Synodus, vt i qui pbyreni vel diuconi ab episc.

* patrociniò episcopi colligantur, & ne cuiquam dõnentur, hoc a principe episcopus

VII.

Dist. 44. Pro reuerentia. Burch. lib. 2. c. 169. Iuo p. 6. c. 260. Raba. 1. pæn. cap. 28. Eadem dist. c. Quomodo autem. Vide de ordine in conuiuio sacerdotum seruando: & in Conc. Brac. II. in decretis Martini c. 62.

Pro reuerentia Dei sacerdotum, id vniuersa sancta constituit Synodus; vt quia solent crebromensis otiosæ fabulæ interponi, in omni sacerdotali conuiuio lectio scripturarũ diuinarum miscetur. Per hoc enim & animæ ædificantur ad bonum, & fabulæ non necessariæ * prohibentur.

* reprobantur.

VIII.

* Innuente atque consentiente domino piissimo Reccaredo rege, id præcipit sacerdotale Concilium,

* iubente

ANNO
CHRISTI
589.

lium, ^p vt clericorum ex familia fisci, nullus audeat
^q a principe donatos expetere; sed reddito capitis
sui tributo ecclesiæ Dei, cui sunt alligati, vsque dum
viuent, regulariter administrent.

IX.

Decreto huius Concilii hoc statuitur, vt eccle-
siæ quæ fuerunt in hæresi Ariana, nunc autem sunt
catholicæ, ad episcopos cum suis rebus pertineant,
ad quos parochiæ ipsæ, in quibus ecclesiæ ipsæ fun-
datae sunt, pertinere videntur.

X.

Pro consultu castitatis, quod maxime horta-
mento Concilii proficere debet, annuente domi-
no nostro gloriosissimo Reccaredo rege, hoc san-
ctum affirmat Concilium, vt viduæ, quibus placue-

21. q. 2. Hoc
sanctum
confir.
Burch. li. 8.
c. 44. Decr.
Iuo. p. 7. c.
62. & p. 8.
c. 19.

* teneant
castita-
tem, &
nulla vi
ad
nuptias
iterandas
vi venire
cogatur.

rit * tenere castitatem, nulla vi ad nuptias iterandas
venire cogantur. Quod si priusquam profiteantur
continentiam, nubere elegerint, illis nubant, quos
propria voluntate elegerint habere maritos. Similis
conditio & de virginibus habeatur, ne citra volun-
tatem parentum vel suam cogantur maritos acci-
pere. Si quis vero propositum castitatis viduæ vel
virginis impedierit, a sancta communione, & a li-
minibus ecclesiæ habeatur extraneus.

Iuo p. 8.
c. 18.

XI.

Quoniam comperimus per quasdam Hispa-
niarum ecclesias, non secundum Canonem, sed
fœdissime pro suis peccatis homines agere poeni-
tentiam, vt quotienscumque peccare libuerit, to-
tiens a presbytero se reconciliari expostulent; &
ideo pro coercenda tam execrabili præsumptione,

Concil. Tom. 13.

Q

id a sancto Concilio iubetur, vt secundum formam Canonum antiquorum dentur pœnitentiæ, hoc est, vt prius eum, quem sui pœnitet facti, a communione suspensum, faciat inter reliquos pœnitentes ad manus impositionem crebro recurrere; expleto autem satisfactionis tempore, sicuti sacerdotalis contemplatio probauerit, eum communioni restituat. Hi vero qui ad * priora vitia, vel infra pœnitentiæ tempus, vel post reconciliationem relabuntur, secundum priorum Canonum seueritatem damnentur.

ANNO
CHRISTI
529.Iuo p. 15.
cap. 19.

XII.
Quicumque ab episcopo vel a presbytero, sanus, vel infirmus, pœnitentiam postulat, id ante omnia episcopus obseruet, vel presbyter, vt si vir est, siue sanus, siue infirmus, prius eum * tondeat, & sic pœnitentiam ei tradat: si vero mulier fuerit, non accipiat pœnitentiam, nisi prius * mutauerit habitum: sapius enim laicis tribuendo desidiose pœnitentiam, ad lamentanda rursus facinora post acceptam pœnitentiam relabuntur.

* tōdo,
aut in o-
nere h-
ciliis
habere
mutat
facit.
* aut ro-
lata fa-
rit, ut
mur.11. quest.
1. Inolita
præsum-
ptio.

XIII.
Diuturna indisciplina, & licentiæ inolita præsumptio vsque eo in illicitis ausibus aditum patefecit, vt clerici conclericos, suo * neglecto pontifice, ad iudicia publica pertrahant: proinde statuimus hoc de cetero non præsumi: sed si quis hoc facere præsumperit, & causam perdat, & a communi-
one efficiatur extraneus.

* relido

XIV.

Suggestente Concilio, id gloriosissimus dominus

ANNO CHRISTI 589.

noster Canonibus inferendum præcipit, vt Iudæis non liceat Christianas habere vxores vel concubinas, neque mancipia Christiana comparare in vsus proprios: sed & si qui filii ex tali coniugio nati sunt, assumendos esse ad baptismum: nulla officia publica eos opus est agere, per quæ eis occasio tribuatur pœnam Christianis inferre. Si qui vero Christiani ab eis Iudaico ritu sunt maculati, vel etiam circumcisi, non reddito precio, ad libertatem & religionem redeant Christianam.

Dist. 64. Nulla officia publica.

XV.

Si qui ex seruis fiscalibus ecclesias fortasse construxerint, easque de sua paupertate ditauerint, hoc procuret episcopus prece sua, auctoritate regia confirmari.

XVI.

Quoniam pene per omnem Hispaniam siue Galliam idololatriæ sacrilegium inoleuit, hoc, cum consensu gloriosissimi principis, sancta Synodus ordinauit, vt omnis sacerdos in loco suo vna cum iudice territorii sacrilegium memoratum studiose perquirat, & exterminare inuentum non differat: homines vero qui ad talem errorem concurrunt, saluo discrimine animæ, qua potuerint animaduersione coerceant. Quod si neglexerint, sciant se vtique excommunicationis periculum esse subituros. Si qui vero domini extirpare hoc malum a possessione sua neglexerint, vel familiæ suæ prohibere noluerint, ab episcopo & ipsi a communionem pellantur.

XVII.

Cum multæ querelæ ad aures sancti Concilii de-
Concil. Tom. 13.

Qij

ferrentur, inter cetera tantæ crudelitatis est opus nuntiatum, quantum ferre confedentium aures sacerdotum non possent; vt in quibusdam Hispaniæ partibus filios suos parentes interimant, fornicationis auidi, nescii pietatis. Quibus si tædium est filios numerosos agere, prius seipsum debent castigare a fornicatione: nam dum causa propagandæ prolis sortiuntur coniugia, hi & parricidio, & fornicationi tenentur obnoxii, qui * fetus necando proprios, docent se, non pro filiis, sed pro libidine * sociari. Proinde tantum nefas ad cognitionem gloriosissimi domini nostri Reccaredi regis perlatum est; cuius gloria dignata est iudicibus earumdem partium imperare, vt * hoc horrendum facinus diligenter cum sacerdote * perquirant, & adhibita seueritate prohibeant. Ergo & sacerdotes locorum hæc sancta Synodus dolentius conuenit, vt idem scelus cum iudice curiosius quærant, & sine capitali vindicta acriori disciplina prohibeant.

* filios

* vxores
ducere.* amouendum
tantum
facinus
* procurant, et
requirant.

XVIII.

Decr. Iuo.
P. 4. c. 244.

Præcipit hæc sancta & * veneranda Synodus, vt stante priorum auctoritate Canonum, quæ bis in anno præcipit congregari Concilia, consulta itineris longitudine, & paupertate ecclesiarum Hispaniæ, semel in anno in locum quem metropolitanus elegerit episcopi congregentur: iudices vero locorum, vel actores fiscalium patrimoniorum, ex decreto gloriosissimi domini * nostri simul cum sacerdotali Concilio, * autumnali tempore, die Kalendarum Nouembrium in vnum conueniant; vt discant, quam pie & iuste cum

* vniuersalis

* nostri
Reccaredi
regis
* aut
vernali
tempore,
aut
die Kal.

ANNO
 CHRISTI
 589.

* iniustis
 vedigali-
 bus &
 immode-
 ratis exa-
 ctionibus
 ipsos pre-
 mant, sed
 potius
 per misere-
 rationem
 compa-
 tientes, a
 grauami-
 nibus de-
 fendant,
 vt bonos
 populi
 tutores
 facere de-
 cet, nec
 in anga-
 riis,
 * prospe-
 ctatores
 * quid per
 prouin-
 cias in
 suo de-
 trimento
 prestare
 debeant
 iudices, si
 ad Con-
 cilium
 non ve-
 nerint.
 Conci-
 liu vero

populis agere debeant, ne * in angariis, aut in operationibus superfluis, siue priuatum honorent, siue fiscalem grauent: sint enim * prospectores episcopi secundum regiam admonitionem qualiter iudices cum populis agant; ita vt ipsos præmonitos corrigant, aut insolentias eorum auditibus principis innotescant. Quod si correptos emendare nequiverint, & ab ecclesia, & a communione suspendant. A sacerdote vero & a senioribus deliberetur, * quod prouincia sine suo detrimento præstare debeat iudicium; Concilium autem non soluatur, nisi locum prius elegerint, quo succedente tempore iterum ad Concilium veniatur: vt iam non necesse habeat metropolitanus episcopus pro congregando Concilio literas destinare, si in priori Concilio tempus omnibus denuntietur, & locus.

XIX.

Multi contra Canonum constituta sic ecclesias, quas ædificauerint, postulant consecrari, vt dotem, quam ei ecclesiæ contulerint, censeant ad episcopi ordinationem non pertinere: * quod factum & in præteritum displicet, & in futuro prohibetur, sed omnia secundum constitutionem antiquam ad episcopi ordinationem & potestatem pertineant.

10. q. 1. Sic
 quidam.
 Burch. lib.
 3. cap. 10.
 Iuo p. 3. c.
 23.

* quod
 factu &
 taliter in
 præteri-
 to corri-
 gatur, vt
 in futuro
 non fiat,
 prohi-
 beatur,

XX.

Multorum querela hanc constitutionem exegit; quia cognouimus episcopos per parochias suas non sacerdotaliter, sed crudeliter * desæuire: & dum scriptum sit: *Forma estote gregi, neque dominantes in clero*, exactiones diœcesi suæ, vel damna infligunt. Ideoque (excepto quod veterum constitutiones a

10. q. 5.
 Quia cog-
 nouimus.
 Dec. Iuo.
 part. 3. c.
 137.

* agere:

1. Petr. 5.

parochiis habere iubent episcopos) * alia, quæ huc
 vsque præsumpta sunt, denegentur; hoc est, neque
 in angariis presbyteros, & diaconos, neque in ali-
 quibus fatigent indictionibus; ne videantur in ec-
 clesia Dei exactores potius, quam Dei pontifices
 nominari. Hi vero clerici, tam locales, quam dice-
 cesani, qui sese ab episcopo grauari cognouerint,
 querelas suas ad metropolitanum deferre non diffe-
 rant: qui metropolitanus non moretur huiusmodi
 * præsumptiones districte coercere.

ANNO
CHRISTI
589.
* vt talia
quæ illis

* præsu-
ptiones
auertere.

XXI.

11. q. 2. Ec-
clesiarum.
lno p. 3. c.
138.

Quoniam cognouimus per multas ciuitates ec-
 clesiarum seruos, & episcoporū, vel omnium cleri-
 corum, a iudicibus vel actoribus publicis diuersis
 angariis * fatigari, omne Concilium a pietate domi-
 ni nostri poposcit, vt tales deinceps ausus inhibeat;
 sed serui superscriptorum officiorum, in eorum vsi-
 bus, vel ecclesiæ laborent. Si quis vero iudicum, aut
 actorum, clericum aut seruum clerici, vel ecclesiæ
 in publicis ac priuatis negotiis occupare voluerit, a
 communione ecclesiastica (cui impedimentum fa-
 cit) efficiatur extraneus.

* fatigari
dolemos,
propter
quod
omne
Conci-
lium

XXII.

11. q. 1. Qui
diuina. vide
quæ anno-
tauimus in
Concilio
Valentino
cap. 4. de
mortuorum
exequiis.

Religiosorum omnium corpora, qui diuina vo-
 catione ab hac vita recedunt, cum psalmis tantum-
 modo, psallentium vocibus debere ad sepulcra * de-
 ferri. Nam funebre carmen quod vulgo defunctis
 cantari solet, vel pectoribus se proximos aut familias
 cædere, omnino prohibemus. Sufficiat autem quod
 in spe resurrectionis, Christianorum corporibus fa-
 mulatus diuinorum impenditur canticorum. Pro-

* deferre
sufficiat.

ANNO
CHRISTI
589.

hibet enim nos Apostolus lugere defunctos, dicens:

De dormientibus autem nolo vos contristari, sicut & ceteri, qui spem non habent. Et Dominus non fleuit La-
1. Thes. 4. Ioh. 11.

zarum mortuum, sed ad huius vitæ ærumnas ploravit resuscitandum. Si enim potest hoc episcopus

* Chri-
stianos
omnes

* Christianorum omnium prohibere, agere non moretur. A religiosis tamen omnino aliter fieri non debere censemus. Sic enim Christianorum per omnem mundum humari oportet corpora defunctorum.

XXIII.

Exterminanda omnino est irreligiosa consuetudo, quam vulgus per sanctorum solennitates agere consuevit; ut populi, qui debent officia diuina

De consecr. dist. 1. Irreligiosa consuetudo est.

* saltat. turp. inuig. can- tica non solum mala cã- tantes, sed & re- ligiofo- rum

attendere, * saltationibus & turpibus inuigilent canticis; non solum sibi nocentes, sed & religiosorum officiis perstreptentes. Hoc etenim, ut ab omni Hispania depellatur, sacerdotum & iudicum a Concilio sancto curæ committatur.

EDICTVM REGIS

DE CONFIRMATIONE CONCILII

Gloriosissimus & piissimus dominus noster Reccaredus Rex.

VNIVERSORVM sub regni nostri potestate consistentium amatores nos suos diuina faciens veritas, nostris principaliter sensibus inspirauit, ut causa instaurandæ fidei ac disciplinæ ecclesiasticæ, episcopos omnes Hispaniæ nostro præsentandos culmini iuberemus. Præcedenti autem diligenti & cauta deliberatione, siue quæ ad fidem conueniunt, seu quæ ad morum correctionem respiciunt. Cum enim sensus maturitate & intelligentiæ grauitate constant esse digesta, nostra proinde auctoritas id omnibus hominibus ad regnum nostrum pertinentibus iubet,